

Korlátozunk és védünk?

Sajnos az alábbi történethez kísértetiesen hasonló sok helyen megismétlődött az országban. A jobb érthetőség kedvéért viszont maradjunk egy adott példánál.

A példában szereplő eset „főszereplője” egy 60 hektáros homogén nemes nyáras erdőterület, ami egy hazai folyó hullámterén helyezkedik el. Az erdőt 1996-ban magánszemélyek vásárolták meg, mert társulatuknak – a tartamos erdőgazdálkodáshoz – szüksége volt egy ilyen korú és nagyságú erdőterületre.

A vásárlás pillanatában sem a terület tulajdonlapján, sem az erdőtervben semmilyen korlátozás nem szerepelt.

2002-ben a körzeti földhivatal – az illetékes nemzeti park megkeresésére – védelemre tervezett jogi jellegű tünnettelt fel.

Többszöri fellebbezés és bírósági tárgyalás után ez fel is került az okiratokra.

Mivel a természetvédelmi törvénynek sokáig nem volt végrehajtási utasítása, a tulajdonosok és a gazdálkodók semmilyen jogorvoslatához nem juthattak.

Tavaly év végén úgy tűnt, végre lesz kártalanítási lehetőség, ráadásul visszamenőleges hatállyal.

Mint utólag kiderült, csak elméletben. Ugyanis az országban nagy számmal benyújtott kártalanítási igényeket – a 60 hektáros nemes nyaraséval együtt – az elsőfokú hatóságok mindenütt elutasították.

Jelenleg már a másodfokú határozatokat is postázzák a tulajdonosoknak. S hogy mi volt a borítékban? Ehhez hasonló „érdekességek / csemegék”, mint a példában szereplő erdőterületre vonatkozó másodfokú hatósági elutasításban:

A kérelmet elutasító elsőfokú határozat indoklása szerint:

Az előírt korlátozások természeti kár megakadályozása érdekében jogszzerűen történtek, ezért kártalanítási igényt nem keletkeztetnek.

A Kérelmező sem tényleges kárt nem igazolt, sem a kártalanítási igény alapjául szolgáló bizonyítékot nem hozott fel.

Az érintett erdőterület forgalmi értéke nem csökkent a korlátozások miatt, hiszen a védett területek eszmei értéke jóval meghaladja a gazdasági értéket.

Az előírt időbeni korlátozással a gazdálkodót semmiféle kár nem éri, hiszen éppen olyan időszakban végezheti tevékenységét, amely optimális viszonyokat jelent mind a fakitermelésben, mind a faanyagszállításban.

A felázott talajon való nehézgép-

közlekedés megtiltásával a természetvédelmi hatóság a terület esetleges károsodását előzte meg, bírságolástól védve a Kérelmezőt.

A Kérelmezőnek arra a körülményre alapított kárigénye, hogy a jogellenesen telepítendő nemes nyár kezelése és ápolása többletbevételt jelenthetne a védett területen telepíthető őshonos fajtával szemben, fajváltásra kötelezés hiányában, alaptalan.

A kisebb hozamú hazai nyár miatt, a Kérelmező feltételezése szerint elmaradó árbevétel nem tényleges kár, hanem elmaradt haszon, ami után kárigény – államigazgatási úton – nem érvényesíthető.

Az erdőterületek felújítására előírt tuskófűrészes technológia olcsóbb, környezetkímélőbb és terület-takarékosabb, mint a korábban alkalmazott tuskókiszedés.

Szögezzük le: a magyar erdőgazdálkodóknak és erdőtulajdonosoknak már a szemre sem rebben egy-egy elutasító határozat láttán. Most azért mindenesetre volt egy kis pillarebetgetés. A többről ezúttal inkább ne beszéljünk...

Szóval a hullámtéri erdő tulajdonosai legelőször is arra gondoltak, milyen lehet a jogszerűtlenül elrendelt korlátozás, ha a jogszerű ilyen?

Aztán meg arra, vajon mi minősül tényleges kárnak, ha az erdőben felmerülő összes korlátozás, fafajcsere (például nemes nyár helyett hazai nyár) csak jövedelm kiesést vagy elmaradt hasznot keletkeztet, amit már nem kell megtéríteni?

És az ilyenekre:

A faanyag kitermeléshez és kiszállításához tényleg a szeptember 1-je és március 15-e közötti időszak a legoptimálisabb, amikor az éves csapadék 75%-a esik le, illetve két árvíz is levonul a területen?

Mit jelent a védelemre tervezett jogi jelleg, ha ugyanazokat a korlátozásokat vonja maga után, mint amiket a védett terület? S ha már ugyanazon korlátozásokat vonja maga után, akkor miért nem helyezik a területet védelem alá? Ha meg nem ugyanazt jelenti, akkor miért korlátozzák évek óta?

Egy 100%-ban nemes nyáras terület (üzemtervi adat) milyen természetvédelmi értéket hordoz magában?

Az erdőtulajdonosokra vonatkozó 1996. évi LIV.törvény (EVT) 21.§-ának 4. pontját miért nem vonatkoztatja soha senki az erdőtulajdonosokra? Miszerint:

„Az erdő rendeltetésének közérdekből történő megváltoztatásából eredő többletköltség megtérítéséről a kezdeményező köteles gondoskodni.”

A határozat ellen a Kérelmező – jogi képviselő útján – fellebbezést nyújtott be.

Elsődlegesen előadta, hogy szeptember 1. és március 15. napja között folyhat gazdálkodás, amikor az éves csapadékmennyiség hetven-nyolcvan százaléka hullik le. Ebben az időszakban a nehézgép-közlekedés lehetetlen. A korlátozás évi 5 millió forint közvetlen költségekkel csökkentett adózatlan eredménnyel elmaradását jelenti.

Indokolatlannak tartja odvas fa, őshonos fa és védett aljnövényzet hiányában, a száz százalékos nemes nyár fajfajú, homogén szerkezetű erdőben az őshonos fafajok, odvas fák és aljnövényzet kímélésére vonatkozó előírást.

Vitatja a védelemre tervezett jellegnek korlátozó előírásokat megalapozó jogi tény voltát és azt, hogy a védetté nyilvánítás elmaradása esetén a korlátozás három hónapon túl fenntartható.

És ugyanennek a törvénynek a 22.§-át, ami így szól: „Amennyiben – a gazdasági rendeltetés kivételével – az erdő elsődleges rendeltetésének meghatározására illetőleg megváltoztatására közérdekből kerül sor, az erdőgazdálkodó az ebből eredő ténylegesen felmerült termelési többletköltségének és kárának megtérítésére jogosult, amelynek biztosításáról a kezdeményező szerv az elsődleges rendeltetés fennállása alatt köteles folyamatosan gondoskodni.”

De a legmegemészthetlenebb falatot mégis csak az eszmei, forgalmi és gazdasági érték témaköre jelenti. Mert az nagyon szépen mutat ám a nyomtatásban a fehér papíron (nem újrhasznosított), hogy a „védett területek eszmei értéke jóval meghaladja a gazdasági értéket, a kérdés csupán annyi:

Tessenek már megmondani: ki az, aki eszmei értékért bérbé adja az erdejét? S ugyan hogy lehet az ilyen ügyletet lebonyolítani...?

Mivel a fenti kérdésekre nem nagyon találtunk – elfogadható – válaszokat, ezúton kérjük az erdőgazdálkodókat, erdőtulajdonosokat, erdészeti szakembereket, hogy a fentiekkel kapcsolatos véleményeiket írják meg a MEGOSZ Titkárságára.

A válaszadók között egy 10 000 Ft értékű vásárlási utalványt sorsolunk ki. Aminek az eszmei értéke természetesen jóval nagyobb...

(MEGOSZ)